

N:o 1.

Af Herr Dahm: Angående fridlysning af nyttig småfogel.

Det förslag rörande fridlysning öfver nyttig småfogel, hvilket jag sistlidne riksdag framställde inom denna Kammare, förkastades, efter diskussionen att döma, hufvudsakligen derföre, att det befans mindre lyckligt formuleradt, och emedan man erfor, att förslag till ny jagtstadga, deri fridlysning öfver småfogel vore intagen, blifvit af en jagtkomité utarbetadt och till Kongl. Maj:t inlemnadt.

Jag har tagit kännedom om detta förslag och deröfver afgifna yttranden och funnit:

att *komitén* föreslagit fridlysning öfver "vipa, brockfogel, brushane, spof, dufva, stare, hackspettar af alla slag, lärka, sångfogel, mes, fink, sparf och annan småfogel" under häckningstiden, räknad från den 15 Februari till den 10 Juli;

att *Kongl. Vetenskapsakademien* instämt i denna mening, dock med den ändring, att man i stället för att uppräknat arterna skulle insätta blott ordet "Småfogel"; samt att *Kongl. Skogsstyrelsen* afstyrkt all fridlysning öfver småfogel.

Dessa förslag lemna tydligen ej det skydd, som är behöfligt.

I det betänkande rörande denna fråga, som under sistlidne riksdag afgafs af ett tillfälligt Utskott, anföres, att *ständig* fridlysning öfver småfogel vore utfärdad i Danmark, i åtskilliga delar af Tyskland, i Holland, i Österrike-Ungern, i Italien och i vissa stater af Norra Amerika. Sedan den tiden har småfogel blifvit fridlyst i Frankrike och Schweiz, och förslag till fridlysning öfver mera än 80 arter deraf framställt till tyska riksdagen af kejsrerliga regeringen öfver tyska riket. Endast i England, der denna fråga år 1872 med stor värma omfattades af underhuset, torde ännu ingen lagstiftning i ämnet vara gjord. Men så lærer England också ännu ega "sparfjagtklubbar". Vetenskapliga arbeten förmåla ock, att småfogel redan under årtusenden varit fridlyst i det praktiska China.

Hälften af Europas invånare, tillhörande verldsdelens mest kultiverade folk, och hälften af Asiens kunna således icke lagligen jaga och fånga småfogel.

Talrika föredömen finnas således, och det kan icke anses vara för tidigt att fästa uppmärksamheten på behovet af en lagstiftning, som naturligtvis äfven hos oss *ej länge kan undanskjutas*. Vi få genom landets stigande uppodling med hvarje år allt större massor kulturväxter att skydda. Förödelsten af nyttig småfogel pågår hos oss ohejdad, och torghandeln med dessa djur tilltager oqvåld, ehuru samma skål, som föranledt de utländska fridlysningarne, äfven här finnes lika talande: jordbrukaren och skogsegaren behöfva nemligen här lika väl som annorstädes hjälp af millioner småfoglar för att försvara växterna mot milliarder förödande insekter.

Under år 1876 har också sällskapet "Småfoglarnes vänner" i Göteborg, "Stockholms djurskyddsförening" samt Kalmar läns södra landsting fattat beslut att i underdånighet hos Kongl. Maj:t anhålla om fridlysning öfver nyttig småfogel.

Till och med jägare hafva uttalat sig till förmån för småfoglarne. Så läses i "Handbok för svenska jagtvänner", Stockholm 1872, att "för den *verklige* jägaren äro hela stora afdelningar inom fogelverlden fridlysta". "Skjutande och fångst af småfoglar" förklaras vara "ett *nesligt okynne*" och "ett *ofog*", som, "utom det, att det är *orätt* och att något *ömkligt* ligger deri, äfven menligt inverkar på skutfärdigheten", och äggplockandet kallas "ett *ondt*", ja, "*en last*". Vidare tillägges, att "insektätarne erbjuda läckermunnen kroppar stora som hasselnötter och så torra, att de föga kunna upphjelpas af någon kokkonst" (pag. 45—51).

Jag sätter icke i fråga att begära fridlysning öfver annan småfogel än den, som i ingen nämnvärd mån är matnyttig, men som i hög grad är nyttig, derigenom att han förtär ogräsfrön och skadliga insekter. Den småfogel, som icke är nyttig, må skydda sig sjelf, bäst han kan; huru praktfullt han än är klädd och huru vackert han än sjunger. Men äldre och nyare naturforskare och många erfarne och vetenskapligt bildade jordbrukare och skogsmän erkänna enstämmigt, att de allra flesta småfogelarter äro på ofvan nämnda sätt i hög grad nyttiga, och att äfven de, som tidtals kunna göra någon liten skada, likväl äro mera nyttiga än skadliga.

Jagtkomitén och Vetenskapsakademien förorda likväl fridlysning endast under en kortare tid af året och Skogsstyrelsen under ingen årstid. När man läser detta, kan man svårligen afvärja trenne påträngande frågor:

1:o äro småfoglarne nyttiga hela året om (många arter vistas hela året om i Sverige), hvarföre skola de vara fogelfria från 10 Juli till den 15 Februari, eller, som Skogsstyrelsen vill, under hela året?

2:o äro de onyttiga eller skadliga, hvarföre skola de fridlysas från 15 Februari till den 10 Juli?

3:o) är det icke endast för att göra den icke "verkliga jägaren" och "lackermunnen" till viljes, som man tillåter dödande af dessa små djur, hvilka åt landtmannen förrätta ett rensningsarbete, som han sjelf *icke kan* verkställa?

Det förefaller mig, som skulle det vara förenadt med en viss svårighet att nöjaktigt besvara åtminstone de två första af dessa spörsmål, hvarföre jag vördsam samt föreslår:

att Riksdagen ville i underdånighet begära, att Kongl. Maj:t, i likhet med hvad som skett i många andra länder, täcktes fridlysa alla för landtmannen nyttiga småfoglar, deras ägg och nästen *under alla årstider*; men tillåta jagt efter dem för vetenskapliga ändamål på de vilkor, Kongl. Maj:t behagar bestämma.

Stockholm den 25 Januari 1877.

O. E. L. Dahm.

N:o 2.

Af Herr Schönbeck: *Om ändring i gällande föreskrifter rörande pastoralprof.*

I underdånig skrifvelse den 14 Maj 1867 anhöll Riksdagen hos Kongl. Maj:t, att såväl teologie kandidater som de, hvilka jemte teologiskt-filosofisk eller filosofie-kandidat-examen aflagt dimissionsexamen, måtte, i likhet med hvad för teologie adjunkter vore stadgadt, vara befriade från skyldighet att undergå pastoralexamen. Öfver denna underdåniga skrifvelse infordrade Kongl. Maj:t den 21 Augusti 1868 det då sammanträdande Kyrkomötets yttrande. Kyrkomötet förklarade för sin del, att det icke kunde godkänna den af Riksdagen ifrågasatta befrielsen från skyldighet att undergå pastoralexamen, men att mötet ansåg den förändring i afseende på nämnde examen böra ega rum, att densamma endast måtte omfatta praktisk teologi med kyrkolagfarenhet jemte disputationprof och